Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (siedma komora)

z 26. februára 2015*

„EPUZF — Záručná sekcia — EPZF a EPFRV — Výdavky vylúčené z financovania — Opatrenia na rozvoj vidieka — ‚Prírodné znevýhodnenie' a agroenvironmentálne opatrenie — Dostatočná povaha kontrol — Paušálne finančné opravy — Proporcionalita"

Vo veci T-365/13,

Litovská republika, v zastúpení: D. Kriaučiūnas, R. Krasuckaitė a A. Petrauskaitė, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: A. Steiblytė a G. von Rintelen, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2013/214/EÚ z 2. mája 2013, ktorým sa z financovania Európskou úniou vylučujú určité výdavky vynaložené členskými štátmi v rámci záručnej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF), v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) (Ú. v. EÚ L 123, s. 11),

VŠEOBECNÝ SÚD (siedma komora),

v zložení: predseda komory M. van der Woude (spravodajca), sudcovia I. Wiszniewska-Białecka a I. Ulloa Rubio,

tajomník: C. Heeren, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. septembra 2014,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: litovčina.

Rozsudok[1]

Okolnosti predchádzajúce sporu

1 Vykonávacím rozhodnutím 2013/214/EÚ, ktorým sa z financovania Európskou úniou vylučujú určité výdavky vynaložené členskými štátmi v rámci záručnej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF), v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) (Ú. v. EÚ L 123, s. 11, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), Európska komisia v rámci výdavkov vylúčených z financovania Spoločenstvom vylúčila aj niektoré výdavky vynaložené Litovskou republikou v rozpočtových rokoch 2008 a 2009. Vylúčené výdavky sa týkali podporných opatrení EPFRV spadajúcich do osi 2 programu rozvoja litovského vidieka v rokoch 2007 až 2013 (ďalej len „program“), ktorý bol schválený rozhodnutím Komisie C(2007) 5076 z 19. októbra 2007, naposledy zmeneným a doplneným rozhodnutím Komisie C(2009) 10216 zo 14. decembra 2009.

2 Napadnuté rozhodnutie bolo prijaté po šetrení, ktoré sa uskutočnilo v Litve od 21. do 25. septembra 2009 v rámci zúčtovania výdavkov EPFRV s cieľom overiť, či systém spravovania osi 2 programu je v súlade s právnou úpravou Európskej únie.

3 Správa z auditu vypracovaná po uvedenom šetrení bola oznámená Litovskej republike listom z 10. decembra 2009. Odpoveď litovských orgánov bola Komisii doručená 1. februára 2010.

4 Komisia zvolala dvojstranné stretnutie, ktoré sa uskutočnilo 21. októbra 2010. V jeho priebehu zástupcovia Litovskej republiky a Komisie diskutovali o výsledkoch auditu. Zápisnica z tohto stretnutia bola litovským orgánom zaslaná 13. decembra 2010.

5 Listom z 10. novembra 2011 Komisia oznámila Litovskej republike v súlade s článkom 11 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 885/2006 z 21. júna 2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1290/2005, pokiaľ ide o akreditáciu platobných agentúr a iných orgánov, a zúčtovania EPZF a EPFRV (Ú. v. EÚ L 171, s. 90) svoje závery vyplývajúce zo šetrenia. V tomto liste Komisia navrhla v súvislosti s výdavkami zodpovedajúcimi žiadostiam podaným v rokoch 2008 a 2009, paušálnu opravu v rozsahu 5 % týkajúcu sa agroenvironmentálneho opatrenia (opatrenie č. 214) a paušálnu opravu v rozsahu 2 % týkajúcu sa opatrenia pomoci v prospech poľnohospodárov nachádzajúcich sa v oblastiach s prírodnými znevýhodneniami, ktoré však nie sú horskými oblasťami (opatrenie č. 212) (ďalej len „opatrenia týkajúce sa prírodných znevýhodnení“).

6 Listom z 22. decembra 2011 sa litovské orgány obrátili s uvedeným návrhom finančnej opravy na zmierovací orgán, v súlade s článkom 16 nariadenia č. 885/2006. Tento orgán vypracoval 30. marca 2012 svoju záverečnú správu. Komisia čiastočne zohľadnila jej závery.

7 Listom z 23. novembra 2012 Komisia zmenila svoje záverečné stanovisko.

8 Napadnuté rozhodnutie bolo predložené Litovskej republike 3. mája 2013, spolu so súhrnnou správou uvádzajúcou dôvody finančnej opravy. Týmto rozhodnutím bola v súvislosti s opatreniami 1 a 9 osi 2 programu uložená finančná oprava vo výške 3 448 510 eur za roky 2008 a 2009, v ktorých boli podané príslušné žiadosti.

9 Komisia v podstate odôvodnila uloženie finančnej opravy takto:

— pokiaľ ide o opatrenia týkajúce sa prírodných znevýhodnení, nebolo dodržané kritérium prípustnosti z hľadiska intenzity chovu,

1 — Uvádzajú sa iba tie body rozsudku, ktorých uverejnenie považuje Všeobecný súd za užitočné.

— záväzky týkajúce sa agroenvironmentálnych opatrení neboli overené z hľadiska 100 % poľnohospodárskych parciel,

— kontrola záväzku týkajúceho sa použitia hnojiva nebola dostatočná, pretože overenie malo len vizuálnu povahu.

Konanie a návrhy účastníkov konania

10 Litovská republika návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 12. júla 2013 podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

11 Litovská republika navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zrušil napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom z financovania Spoločenstvom vylučuje niektoré výdavky, ktoré Litovská republika vynaložila v rámci EPFRV,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

12 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zamietol žalobu,

— zaviazal Litovskú republiku na náhradu trov konania.

Právny stav

13 Na podporu svojej žaloby Litovská republika uvádza päť žalobných dôvodov. Prvé dva sa vzťahujú na opatrenia týkajúce sa prírodných znevýhodnení. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení článkov 10 a 15 nariadenia Komisie (ES) č. 1975/2006 zo 7. decembra 2006, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005, pokiaľ ide o realizáciu kontrolných postupov a krížového plnenia pri opatreniach na podporu rozvoja vidieka (Ú. v. EÚ L 368, s. 74), a článku 48 nariadenia Komisie (ES) č. 1974/2006 z 15. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) (Ú. v. EÚ L 368, s. 15). Druhý žalobný dôvod je založený na porušení článku 31 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1290/2005 z 21. júna 2005 o financovaní Spoločnej poľnohospodárskej politiky (Ú. v. EÚ L 209, s. 1) a zásady proporcionality.

14 Ostatné žalobné dôvody sa týkajú agroenvironmentálneho opatrenia. Tretí žalobný dôvod založený na porušení článku 14 ods. 2 nariadenia č. 1975/2006, článku 48 ods. 1 nariadenia č. 1974/2006 a článku 29 nariadenia Komisie (ES) č. 796/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie krížového plnenia, modulácie a integrovaného správneho a kontrolného systému uvedeného v nariadeniach Rady (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 73/2009, ako aj na uplatňovanie krížového plnenia uvedeného v nariadení Rady (ES) č. 479/2008 (Ú. v. ES L 141, s. 18; Mim. vyd. 03/044, s. 243), sa týka kontroly záväzkov na všetkých parcelách. Štvrtý a piaty žalobný dôvod, ktoré sú založené jednak na porušení článku 10 nariadenia č. 1975/2006, a jednak na porušení článku 31 ods. 2 nariadenia č. 1290/2005, ako aj na porušení zásady proporcionality, sa týkajú overenia záväzkov o používaní hnojiva.

[omissis]

O piatom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 31 ods. 2 nariadenia č. 1290/2005, ako aj zásady proporcionality

108 Litovská republika spochybňuje uloženie finančnej opravy v rozsahu 5 % v súvislosti s agroenvironmentálnymi opatreniami, na ktoré sa vzťahovalo kritérium používania hnojiva, teda opravy založenej na zistení Komisie, že uskutočnené vizuálne kontroly neboli dostatočné. Litovská republika tvrdí, že finančná oprava vo výške 5 % je z hľadiska údajného porušenia neprimeraná a ide nad rámec toho, čo je na účely ochrany finančných záujmov Únie vhodné a nevyhnutné.

109 Litovská republika poukazuje na to, že zmierovací orgán vo svojej správe spochybnil dôvodnosť finančnej opravy v rozsahu 5 %. Kontroly uskutočnené so spätnou účinnosťou totiž potvrdili, že nedošlo k nijakému porušeniu, keďže údajné porušenie predstavovalo pre EPFRV len obmedzené riziko.

110 Je potrebné pripomenúť, že Komisia v zmysle článku 31 ods. 2 nariadenia č. 1290/2005 vyhodnotí čiastky, ktoré sa majú vylúčiť z financovania Spoločenstvom, najmä podľa charakteru a závažnosti porušenia, ako aj podľa finančnej ujmy spôsobenej Únii.

111 V tejto súvislosti stanovuje dokument č. VI/5330/97 opravu v rozsahu 5 % v prípade, kedy sa síce všetky kľúčové kontroly uskutočnia, ale nedodrží sa ich počet, frekvencia alebo intenzita, tak ako to vyplýva z nariadení, a preto možno odôvodnene dospieť k záveru, že uvedené kontroly nedosahujú očakávanú úroveň, ktorá by zabezpečovala riadnu implementáciu žiadostí a že riziko strát je pre rozpočet Únie výrazné (pozri bod 55 vyššie).

112 Pokiaľ ide v prejedávanej veci po prvé o charakter a závažnosť porušenia, Komisia oprávnene tvrdí, že ak majú kontroly kritéria týkajúceho sa používania hnojiva len vizuálnu povahu, musí sa tento nedostatok považovať za vadu, ktorá ovplyvňuje podstatný prvok kontroly, a to v zásade môže odôvodniť uloženie paušálnej opravy v rozsahu 5 % v zmysle dokumentu č. VI/5330/97 (pozri bod 111 vyššie).

113 Okrem toho ako uvádza Komisia, uvedená paušálna oprava sa uplatnila len na opatrenie, na ktoré sa vzťahovalo kritérium používania hnojiva. Táto skutočnosť vyplýva zo súhrnnej správy a žalobkyňa to nespochybnila.

114 Pokiaľ však ide po druhé o finančné riziko z dôvodu nedostatočnosti kontroly opatrení, na ktoré sa vzťahovalo kritérium používania hnojiva, je potrebné overiť, či Komisia mohla oprávnene dospieť k záveru, že uvedená nedostatočnosť predstavovala výrazné riziko strát pre rozpočet Únie v zmysle dokumentu č. VI/5330/97 (pozri bod 111 vyššie).

115 Podľa judikatúry prináleží Komisii, aby preukázala existenciu porušenia pravidiel Únie, a len čo je toto porušenie dokázané, prináleží členskému štátu, aby prípadne preukázal, že Komisia sa dopustila omylu, pokiaľ ide o finančné dôsledky, ktoré z toho vyplývajú (pozri rozsudok zo 7. júla 2005, Grécko/Komisia, C-5/03, Zb., EU:C:2005:426, bod 38).

116 V prejednávanej veci Všeobecný súd písomne vyzval Litovskú republiku, aby na pojednávaní spresnila povahu podrobnejších kontrol, ktoré sa uskutočnili *ex post*, a mali overiť spoľahlivosť vizuálnych kontrol uskutočnených v rokoch 2008 a 2009, pričom Litovská republika vysvetlila, že na základe odporúčaní vyplývajúcich zo správy z auditu, ktorá bola litovským orgánom oznámená 10. decembra 2009, sa uskutočnili kontroly *ex post* podľa metód odporúčaných Komisiou, spočívajúcich najmä v overovaní faktúr a účtovných záznamov u 10 % dotknutých poľnohospodárov.

117 Komisia nespochybnila, že metódy používané pri kontrolách *ex post* boli v súlade s jej odporúčaniami. Tvrdila však, že tieto kontroly nenapravili pôvodne konštatovanú nedostatočnosť.

118 Keďže uvedené kontroly *ex post* založené na kombinácii rôznych metód a uskutočnené na vzorke 10 % neviedli k určeniu nijakého porušenia u 215 žiadateľov, ktorých sa týkali (pozri bod 109 vyššie), je potrebné dospieť k záveru, že Litovská republika z právneho hľadiska dostatočne preukázala, že neexistencia prierezových kontrol, ktoré by boli v súlade s právnou úpravou Únie, spôsobila rozpočtu Únie len malé finančné riziko. Podľa ustanovení dokumentu č. VI/5330/97 (pozri bod 55 vyššie), toto riziko neodôvodňuje uplatnenie finančnej opravy v rozsahu 5 % v súvislosti s dotknutými opatreniami, keďže táto oprava sa má uplatniť len v prípade, že je riziko strát pre rozpočet Únie výrazné.

119 Uloženie finančnej opravy v rozsahu 5 % v súvislosti s opatreniami, na ktoré sa vzťahuje kritérium používania hnojiva, je preto v rozpore s článkom 31 ods. 2 nariadenia č. 1290/2005 a so zásadou proporcionality.

120 Preto je potrebné konštatovať, že piaty žalobný dôvod je dôvodný. Žalobu je potrebné zamietnuť v rozsahu, v akom sa zakladá na štyroch ostatných žalobných dôvodoch.

121 Z toho vyplýva, že napadnuté rozhodnutie sa musí zrušiť v rozsahu, v akom sa v ňom ukladá finančná oprava 5 % v súvislosti s agroenvironmentálnymi opatreniami, na ktoré sa vzťahuje kritérium používania hnojiva.

O trovách

122 Podľa článku 87 ods. 2 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, v prípade, že je viac účastníkov konania, ktorí vo veci nemali úspech, Všeobecný súd medzi nich rozdelí náhradu trov konania.

123 V prejednávanej veci znáša každý účastník konania svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (siedma komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2013/214/EÚ z 2. mája 2013, ktorým sa z financovania Európskou úniou vylučujú určité výdavky vynaložené členskými štátmi v rámci záručnej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF), v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), sa zrušuje v rozsahu, v akom sa v ňom ukladá finančná oprava 5 % v súvislosti s agroenvironmentálnymi opatreniami, na ktoré sa vzťahuje kritérium používania hnojiva.**

2. **V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**

3. **Litovská republika a Európska komisia znášajú svoje vlastné trovy konania.**

van der Woude Wiszniewska-Białecka Ulloa Rubio

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 26. februára 2015.

Podpisy